

הכינוס הבינלאומי

**היהודים באיטליה:
תרומתם ליצירה
התרבותית היהודית
ולהפצתה**

שני - שישי, ו'י באלול תשע"א

5-9 בספטמבר 2011

אוניברסיטאות בולוניה (רוונה) ופירנצה, איטליה

אוניברסיטת בר-אילן
הפקולטה למדעי היהדות

אוניברסיטת בר-אילן
מרכז ז'מאן
המרכז לחברה ורוחם וחינוך במורשת יהדות ספרד
ע"ש אהרן ורחל ז'מאן

אוניברסיטת בולוניה

המכללה האקדמית אשקלון

אוניברסיטת פירנצה

המשרד לשירותי דת

קרן קיימת לישראל
KKL - JNF

ההסתדרות הצייונית העולמית
המערך לשירותים רוחניים בחפוצות

FEDERATION SEPHARADE
MONDIALE

הוועדה האקדמית:

פרופ' ירון הראל, אוניברסיטת בר-אילן – (יו"ר)
פרופ' מאורו פראני, אוניברסיטת בולוניה שלוחת רוונה (יו"ר)
פרופ' שמעון שרביט, סגן נשיא המכללה האקדמית אשקלון
פרופ' סילביה גואטה, אוניברסיטת פירנצה
פרופ' מיכאל ריז'יק, אוניברסיטת בר-אילן
ד"ר יעקב לאטס, אוניברסיטת בר-אילן ויו"ר ASSEI
ד"ר שמעון אוחיון, מנהל מרכז דהאן, אוניברסיטת בר-אילן

ניהול הכנס:

ד"ר שמעון אוחיון, מנהל מרכז דהאן, אוניברסיטת בר-אילן

ארגון והפקה:

גב' אורה קובלקובסקי, מרכז דהאן, אוניברסיטת בר-אילן

לפרטים והרשמה:

מרכז דהאן, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן
טל: 03-5317959 פקס: 03-5342621
דוא"ל: dahan.center@mail.biu.ac.il
www.dahancenter.co.il

תוכנית הכינוס

יום שני, ו' באלול תשע"א, 5 בספטמבר 2011
בולוניה, בית הכנסת, Via Gombruti, 9 - 40123 Bologna

מושב פתיחה חגיגי

יו"ר: ד"ר שמעון אחיון, מנהל מרכז דהאן, אוניברסיטת בר-אילן

18:00-20:00

דברי ברכה:

פרופ' איואנו דיוניג'י, רקטור אוניברסיטת בולוניה
מר גדעון מאיר, שגריר ישראל באיטליה
חה"כ יעקב מרגי, השר לשרותי דת, מדינת ישראל
פרופ' ירון הראל, יו"ר הכינוס, אוניברסיטת בר-אילן
פרופ' מאורו פראני, יו"ר הכינוס, אוניברסיטת בולוניה
עו"ד פינחס חליוה, מנכ"ל המכללה האקדמית אשקלון
מר אברהם דובדבני, יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית
מר אפי שטנצלר, יו"ר דירקטוריון קרן הקיימת לישראל
ד"ר צבי צמרת, יו"ר המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך

הרצאת פתיחה:

פרופ' ברנרד דב קופרמן, אוניברסיטת מרילנד
"הדפסת ספרים כיוזמה עסקית וכמשימה אינטלקטואלית:
ארגון מחדש של הידע היהודי"

ארוחת ערב חגיגית

דברי ברכה:

הרב אלברטו סרמונטה, הרב הראשי של בולוניה

20:00

קטעי שירה - מקהלת הילדים של בית הכנסת

יום שלישי, ז' באלול תשע"א, 6 בספטמבר 2011
אוניברסיטת בולוניה-רוונה, בניין הפקולטה 5 VIA MARIANI

התכנסות

09:15-09:30

מושב א: שירה וספרות

יו"ר: ד"ר שמעון אוחיון, מנהל מרכז דהאן, אוניברסיטת בר-אילן

09:30-11:30

מליאה

פרופ' טובה כהן, אוניברסיטת בר-אילן

"שירה זאת הנה מזכרת אהבה"; רחל מורפורגו וחוג ידידיה

פרופ' נורית גוברין, אוניברסיטת תל-אביב

רישומה ונוכחותה של איטליה בספרות העברית לדורותיה

ד"ר כרמלה סרננה, המכללה האקדמית אשקלון

לייחודו של נוסח ב' של ספר יוסיפון מאיטליה והשפעתו על ספר הישר

ד"ר סמדר שיפמן, אוניברסיטת תל-אביב

פרימו לוי - סופר/כימאי, יהודי/איטלקי

ד"ר ידידיה יצחקי, המכללה האקדמית צפת

קודש וחול בשירתו של עמנואל הרומי

הפסקת קפה

11:30-12:00

אוניברסיטת בולוניה-רוונה, בניין פלציו ורדי

מושב ב: תרבות ואמנות

יו"ר: פרופ' אליעזר דון-יחיא, אוניברסיטת בר-אילן

12:00-14:00

מושב מקביל

פרופ' דוד מלכיאלי, אוניברסיטת בר-אילן

מצבות יהודי פדובה והשתלבותם התרבותית של יהודי אשכנז באיטליה בתקופת הרנסנס

פרופ' ברכה יניב, אוניברסיטת בר-אילן

השפעת תשמישי הקדושה של יהודי איטליה על עיצוב תשמישי הקדושה באירופה ובצפון אפריקה

פרופ' דוד קאסוטו, המרכז האוניברסיטאי אריאל

זכר למקדש ולקראת המקדש בעיצוב בתי כנסת בחבל פיימונט במאה הי"ח

ד"ר איליה רודוב, אוניברסיטת בר-אילן

סמל של אפיפיור על ארון הקודש: הסתגלותו של רנסאנס בבית כנסת רומי

מושב ג: תפילה ומעגל החיים

יו"ר: פרופ' שמואל ורגון, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' משה חלמיש, אוניברסיטת בר-אילן
התרומה של תרבות יהודי איטליה בתחום ספרות התפילה והתיקונים

פרופ' נעמי פוגלמן, אוניברסיטת בר-אילן
ברכת כוהנים בפאדובה בנוכחות נוכרים בדבריו של הרב
מרדכי שמואל גירונדי

ד"ר אמירה מאיר, מכללת בית ברל
כתובה של יהודים יוצאי פרובנס מהעיר אלגרו שבסרדיניה

גב' מריה פורטמן, אוניברסיטת פריבורג, שוויץ
המילה בוניציה בתחילת העת החדשה

12:00-14:00
מושב מקביל

מושב ד: היבטים של חיים יהודיים באיטליה

יו"ר: פרופ' מאורו פראני, אוניברסיטת בולוניה

ד"ר מריוצ'יה קרסנר, ASSEI
בית הבנק והנדל"ן הראשון של היהודים בפדואה במחצית השנייה
של המאה ה-14

ד"ר יעקב לאטס, אוניברסיטת בר-אילן
פנקסי הקהילות של המאות ה-16 וה-17 באיטליה

גב' אספרנצה ואלס אי פיוול, אוניברסיטת גירונה
נושאים שמופיעים בקטעי כתבי היד העבריים בארכיון ההיסטורי בגרונה,
במיוחד בתחום הכלכלה

ד"ר אליסה טיצוני, אוניברסיטת פיזה
החלת החוקים הגזעניים ע"י השלטונות במחוז לוקה:
שיקולים כלכליים וחברתיים

12:00-14:00
מושב מקביל

ארוחת צהריים

14:00-15:00

15:00-16:30
מושב מקביל

מושב ה: יוצרים ופרשנות המקרא

יו"ר: פרופ' דוד קאסוטו, המרכז האוניברסיטאי אריאל

פרופ' משה יצחקי, אוניברסיטת בר-אילן

עיונים בפירושו של רבי ישעיה די-טראני לנביאים וכתובים
על רקע תקופתו ומקורותיו

גב' נעמי הרטום-גולדברג, ירושלים

הרב הפרופ' אליה שמואל הרטום ובנו הרב ד"ר מנחם עמנואל הרטום:
כתביהם, תרומתם והשפעתם על התרבות היהודית האיטלקית בדורות
האחרונים

מר מנחם בן-ישר, אוניברסיטת בר-אילן

תרומתו של פרופ' הרב מ"ד קאסוטו לחקר המקרא ולפרשנותו,
ולמדע המזרח הקדמון

ד"ר איילה משאלי, אוניברסיטת בר-אילן

יחסי הורה - "קטיין" על פי משנתו של רבי אברהם אבן עזרא

מושב ו: היסטוריה - העת החדשה

יו"ר: פרופ' דוד הנשקה, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' ניסים דנה, המרכז האוניברסיטאי אריאל

מה בין שיח' יוסף קרד'אוי לבין שיח' עבדו אלהאדי פלאצי

ד"ר גבריאל קאבליון, המכללה האקדמית אשקלון

ציזרה לומברווז ושאלת הגזע היהודי

ד"ר יצחק מועלם, המכללה האקדמית אשקלון

סולידריות יהודית: פועלו ותרומתו של ועד הקהילות היהודיות
באיטליה למען יהודי לוב ואתיופיה בשנות השלושים של המאה
העשרים

ד"ר פיליפו פטרוצ'י, אוניברסיטת קליארי, איטליה

שימור הזהות היהודית באפריקה: דוגמת הגראנה בטוניס

בין השנים 1938-1948

15:00-16:30
מושב מקביל

מושב ז: כתבים ותרגומים

יו"ר: פרופ' דוד מלכיאל, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' אורה שורצולד, אוניברסיטת בר-אילן

תרגומי לאדינו מאיטליה: תנ"ך, פרקי אבות, הגדות של פסח וסידורים

15:00-16:30
מושב מקביל

פרופ' מיכאל ריד'ק, אוניברסיטת בר-אילן
התרגום העברי של "רפואת הסוסים" ליורדנו רופו ולשונו
ד"ר גיל פיילדיס, אוניברסיטת קליפורניה, פרסנו
כתבו של פגי גוגנהיים: תאורי מגדר, זהות יהודית ואבנגרד בונציה
גב' רות וינקלר, איגוד מדעי היהדות בוינה
שלושה תרגומים לתורה מתארים את המפגש בין מערב למזרח
שבזוהות יהודי איטליה של המאה ה-19

הפסקת קפה

16:30-17:00

מושב ח: היסטוריה

יו"ר: ד"ר איילת סיידלר, אוניברסיטת בר-אילן
פרופ' לאה בורנשטיין-מקובצקי, המרכז האוניברסיטאי אריאל
הקשרים בין רבני איטליה ורבני חלב (ארם צובה) במאה ה-18
פרופ' מרים בן-זאב, אוניברסיטת בן גוריון בנגב
היהודים בעיני הרומאים
ד"ר אבי ששון, המכללה האקדמית אשקלון
תרומתו של הנוסע האיטלקי משה חיים קאפוטו לחקר
קברי הקודש בארץ-ישראל
פרופ' יצחק כרם, אוניברסיטת אריסטול, יוון
צאצאי הגראנה בסלוניקי

17:00-18:30
מושב מקביל

מושב ט: לשון ופרשנות

יו"ר: ד"ר צבי צמרת, יו"ר המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך
ד"ר יהודית הנשקה, אוניברסיטת חיפה
מסורת לשון חכמים - בין איטליה לביונטיין
ד"ר דחור בן-אריה, אוניברסיטת בר-אילן
"מקנה אברם" לאברהם דבלמש: עיבוד של מושגים מודיסטיים
על ידי מדקדק עברי מתקופת הרנסנס
ד"ר תמימה דידוביץ, אוניברסיטת בר-אילן
מפעלו הפרשני והלשוני של ראב"ע באיטליה;
עיונים פרשניים במגילת רות
פרופ' דניאל שטיין קוקין, אוניברסיטת גרייפסוולד, הרמניה
הקדמה עברית לערבית מן המאה ה-15: מכתבו של
יצחק הכהן למארקו ליפומאנו

17:00-18:30
מושב מקביל

17:00-18:30
מושב מקביל

מושב י: תרבות ואמנות

יו"ר: פרופ' ברכה יניב, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' אהרן דמסקי, אוניברסיטת בר-אילן
האופי המיוחד של שמות יהודי איטליה

ד"ר ליה ששיק, אוניברסיטת מוסקווא, רוסיה
הנסיבות האיקונוגראפיות של הכתובות העבריות בעיורים הדתיים ברנסנס
האיטלקי

ד"ר מדלינה סקיאבונ, אוניברסיטת גריגוריאנה, רומא
תרומתו של הרנסנס האיטלקי להתפתחות התיאטרון העברי

ד"ר אליזבט מנדס דה-קוסטה, אנגליה
שיקופו של הקול השקט: הספר נחמות לצרות ישראל של רבי שמואל
אושקי

ארוחת ערב

דברי ברכה:

הרב לוצ'אנו קארו, הרב של פררה

20:00

יום רביעי, ח' באלול תשע"א, 7 בספטמבר 2011

התכנסות

09:15-09:30

מושב יא: הספרות הרבנית

יו"ר: הרב יחיאל וסרמן, ראש המערך לשירותים רוחניים, ההסתדרות
הציונית העולמית

09:30-11:30

מליאה

פרופ' הרב משה עמאר, המכללה האקדמית אשקלון ואונ' בר-אילן
השגות חכמי מרוקו על ריא"ם ושד"ל

פרופ' שמעון שרביט, המכללה האקדמית אשקלון ואונ' בר-אילן
השפעת הצנזורה הנוצרית על הספרות הרבנית ועל לשונה

פרופ' שאול רגב, אוניברסיטת בר-אילן
הדרשה כאמנות: עיונים בדרשותיו של ר' יהודה אריה ממודנה

פרופ' אבינועם כהן, אוניברסיטת בר-אילן
על כללי תלמוד שאינם בספר "יד מלאכי" לר' מלאכי הכהן

עו"ד ד"ר בן-ציון ברבי, המכללה האקדמית אשקלון ואונ' בר-אילן
שיקולי הפסיקה בריבוי הדעות בהלכה בקרב פוסקי איטליה

הפסקת קפה

11:30-12:00

מושב י"ב: פרשנות והגות

יו"ר: גב' רחל הכהן, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' משה ציפור, אוניברסיטת בר-אילן

מקומו של שד"ל בתולדות חקר המקרא היהודי

ד"ר ג'פרי וולף, אוניברסיטת בר-אילן

עולמות מתמוזגים: המפגש בין מסורות הלכתיות

(גרמנית, צרפתית ואיטלקית) באיטליה במאה הט"ו

ד"ר מאיר סיידלר, המרכז האוניברסיטאי אריאל שבשומרון

היהדות כ"דת מכילה" במשנתו של הרב אליהו בן אמוזג

ד"ר ירון זילברשטיין, המכללה האקדמית צפת

תורת ארץ ישראל באיטליה של ראשית ימי הביניים:

התלמוד הירושלמי ופרשנותו ביצירתו של רבי ישעיה די טראני (הרי"ד)

12:00-13:30

מושב מקביל

מושב י"ג: הגות וקבלה

יו"ר: פרופ' משה חלמיש, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' אליעזר דון-יחיא, אוניברסיטת בר-אילן

הגותו המדינית של אברבנאל: מקורותיה במסורת היהודית

ובמציאות הפוליטית של תקופתו והשפעתה על ההגות היהודית והכללית

ד"ר יורם יעקובסון, אוניברסיטת תל-אביב

תורת העצמים של ר' יוסף ארגאס

ד"ר דורון דנינו, אוניברסיטת בר-אילן

החיבור בן דוד לריא"ם: תרומתו של ריא"ם לויכוח שפריץ

במאה השבע עשרה בקהילות הספרדיות במערב אירופה,

בנוגע למקומה של אמונת הגלגול ביהדות

ד"ר יוסף שרביט, אוניברסיטת בר-אילן

השראת הרב אליהו בן אמוזג, מליוורנו, על הרב אשכנזי (מניטו)

בשאיפה להבניית 'חכמת ישראל' במיטבה

12:00-13:30

מושב מקביל

מושב י"ד: בין איטליה ללוב: ההשפעה התרבותית

יו"ר: פרופ' יוסף שורצולד, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' מוריס רומני, אוניברסיטת בן גוריון בנגב

הקולוניאליזם האיטלקי כסוכן השינוי של הקהילה היהודית בלוב

12:00-13:30

מושב מקביל

ד"ר רחל סימון, אוניברסיטת פרינסטון, ארה"ב
יהודים כנשאי תרבות איטליה בלוב

ד"ר מיכל בן יעקב, מכללת אפרתה, ירושלים
ר' יצחק גויאטע - מטריפולי דרך ליוורנו וטריאסט ליצפת

ד"ר סמואלה מרקונצ'יני, אוניברסיטת פירנצה
יהודי איטליה כנשאי התרבות האירופית לקהילות המזרח התיכון

הפסקת צהריים

13:30-14:30

מושב ט"ו : העת החדשה: היסטוריה והשפעות תרבותיות

14:30-16:00
מושב מקביל

י"ו: ד"ר גבריאל קאבליון, המכללה האקדמית אשקלון

ד"ר אליאב טאוב, המכללה האקדמית אשקלון
יחסי הכס הקדוש עם העם היהודי לאחר הסכם היסוד עם מדינת ישראל
1993: פיצול בין השיח הבין-דתי עם יהודי רומא ובין השיח הדיפלומטי
עם מדינת ישראל

ד"ר יניב גולדברג, המכללה האקדמית אשקלון
תעודות גירושי דיבוק באיטליה של המאה השמונה עשרה

ד"ר יואל שילה, המכללה האקדמית אשקלון
תקנות והסכמי ממון ששקעו לתוך כתובות נשים באיטליה

ד"ר אלסנדרו גרצי, אוניברסיטת גרונינגן, הולנד
תפקידם של יהודי איטליה בארגוני הבונים החופשיים ובחברות הסודיות
בתקופת הריסורג'ימנטו

מושב ט"ז : כתבי יד, ספרים והדפוס העברי

14:30-16:00
מושב מקביל

י"ו: ד"ר כרמלה סרנגה, המכללה האקדמית אשקלון

פרופ' שלמה זלמן הבלין, אוניברסיטת בר-אילן
ראשית הדפוס העברי - תשעת הספרים העבריים שנרפסו ברומא

ד"ר נטאשה דניאלי, וניציה
הארכיון של הקהילה היהודית במנטובה: פרויקט חדש של רישום ומיחשוב

ד"ר גילה פריבור, אוניברסיטת בר-אילן
מאגר מידע לכתבי יד וספרים עבריים מצונזרים

ד"ר מייקל בלטון, אוניברסיטת לס אייס בלרס, ספרד
טבע וטבע מוטבע בכתביהם של כמה הוגים יהודים איטלקים
בתקופת הרנסנס

מושב י"ז: קבלה, הגות ומוסר

יו"ר: ד"ר יורם יעקובסון, אוניברסיטת תל-אביב

פרופ' מאיר בר-אילן, אוניברסיטת בר-אילן

מקורו הגיאוגרפי וזמנו של ספר הישר

ד"ר אוונס אקופיאן, אוניברסיטת מוסקבה, רוסיה

מקורות קבליים ועבריים בפרשנות לתנ"ך של פיקו דלה מירנדולה

ד"ר מאט גולדיש, אוניברסיטת אוהיו, ארה"ב

מעברת נבואה של הרב אברהם רוויגו: מבטים חברתיים ותרבותיים

ד"ר קלאודיה גורי, אוניברסיטת פירנצה

זוג יהודי בייכוח האינטלקטואלי האיטלקי של המאות 19-20

הפסקת קפה

מושב י"ח: קהילה, חברה וכלכלה

יו"ר: פרופ' יעקב ויסברג, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' מאורו פראני, אוניברסיטת בולוניה

מקורות על מלווים בריבית יהודיים באיטליה מן המאות 14-17:

מבט היסטורי על תחילתה של ההלוואה בעולם המערבי

פרופ' שמעון שורצפוקס, אוניברסיטת בר-אילן

הקשרים בין הקהילה באיטליה וקהילות דרום צרפת

הרב משה אלברטו סומך, טורינו

הנהגת קהילה ומנהג בתורתם של חכמי וינציא

מר יצחק מרקוס, טורו קולג', ירושלים

פעילות פילנתרופית בקהילה היהודית בפאדואה במאות ט"ז-י"ז

הרב ד"ר יוסף לוי, הרב הראשי לפירנצה

בית המדרש לרבנים בפירנצה 1900-1935

ארוחת ערב

14:30-16:00

מושב מקביל

16:30-16:00

16:30-18:30

מליאה

20:00

יום חמישי, ט אלול תשע"א, 8 בספטמבר 2011
אוניברסיטת פירנצה, Via Laura, 48, 50121

מושב י"ט: חינוך ועלייה

יו"ר: פרופ' שמעון שרביט, המכללה האקדמית אשקלון

ברכות:

פרופ' סימונטה אוליביארי, דיקן הפקולטה לחינוך,
אוניברסיטת פירנצה

פרופ' אנזו קטארסי, ראש המחלקה לחינוך, מדעים, תרבות
והדרכה, אוניברסיטת פירנצה

הרצאות:

פרופ' שמואל ורגון, אוניברסיטת בר-אילן
שמואל דוד לוצאטו – מתנך יהודי איטלקי המפיץ את דרכו ברבים

ד"ר צבי צמרת, יו"ר המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך
*יהודי איטליה: תרומתם ליצירה התרבותית היהודית
ולמערכת החינוך בישראל*

פרופ' סילביה גואטה, אוניברסיטת פירנצה
בתי ספר ומוסדות חינוך בפירנצה בתקופת האמנציפציה

ד"ר לילך רוזנברג-פרידמן, אוניברסיטת בר-אילן
*'הקונטסה בשחור': פועלה הייחודי של עדה סרני,
ראש המוסד לעלייה ב' באיטליה*

ד"ר מריה גרציה אנארדו, אוניברסיטת פירנצה
עליה ב' באיטליה 1945-1948

הפסקת קפה

מושב כ: קהילות יהודיות באיטליה

יו"ר: פרופ' מאיר בר-אילן, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' דבורה הכהן, אוניברסיטת בר-אילן
הקמתה ואירגונה של קהילת ליוורנו, וייחודה בקהילות איטליה

ד"ר שרון רייצ'ל, אוניברסיטת טורינו, איטליה
חתונה יהודית בפוסאנו

ד"ר עמוס גאולה, האוניברסיטה העברית ומכללת הרצוג, ירושלים
אבלי ציון בדרום איטליה במאות השמינית – העשירית

15:00-17:00

מליאה

17:00-17:30

17:30-19:00

מושב מקביל

מושב כ"א: קהילות יהודיות באיטליה

יו"ר: פרופ' מוריס רומני, אוניברסיטת בן גוריון בנגב

ד"ר שולמית פירסטנברג-לוי, ביה"ס לורנצו דה-מדיצ'י לאומנויות
הגטו של פירנצה: מנקודות ראות פנימית וחיצונית

ד"ר דורה לישייה, אוניברסיטת פירנצה
היוזמות הטוסקניות של "מגיני גבריאלו"

גב' מריה לוציאנה בוזגין, איטליה
ניתוח תעשיית הטקסטיל בקהילות היהודיות באומבריה

ד"ר יעקב לאטס, אוניברסיטת בר-אילן
התמודדותה של ההלכה באיטליה עם החיים המודרניים

ארוחת ערב

Jewish Community Center, via Farini, 4

דברי ברכה:

מר גיודובלדו פסיליי, נשיא קהילת יהודי פירנצה

הרב פרופ' יוסף לוי, רב קהילת פירנצה

הרצאה:

הרב אליה רקטי, נשיא האגודה של רבני איטליה
דמותו ופעילותו של הרב יצחק רפאל אשכנזי מאנקונה

17:30-19:00

מושב מקביל

20:00

יום שישי, י אלול תשע"א, 9 בספטמבר 2014 פירנצה

מושב כ"ב: מושב סיכום

יו"ר: פרופ' ירון הראל, אוניברסיטת בר-אילן

ד"ר נעמי קאסוטו, מכללת דוד ילין, ירושלים
פירנצה של הרנסנס והגטו שלה

דברי סיכום:

פרופ' מאורו פראני, אוניברסיטת בולוניה

פרופ' סילביה גואטה, אוניברסיטת פירנצה

פרופ' שמעון שרביט, המכללה האקדמית אשקלון

ד"ר שמעון אוחיון, אוניברסיטת בר-אילן

09:00-10:30